

Архивски број: 08-249/9
26-08-2026 година

Постапувајќи по претставка бр. 08-249/1 од 24.2.2026 година, поднесена од ----, против ----, за заштита од дискриминација врз основа на лично својство, образование и пол во областа на работата и работните односи, Комисијата за спречување и заштита од дискриминација согласно член 21, став 1, точка 14 и член 27, став 1 од Законот за спречување и заштита од дискриминација (Сл. Весник на РСМ бр. 258/2020) го донесе следното

МИСЛЕЊЕ

СЕ УТВРДУВА ДИРЕКТНА ДИСКРИМИНАЦИЈА ВРЗ ОСНОВ НА ОБРАЗОВАНИЕ И ВИКТИМИЗАЦИЈА во областа на работата и работните односи, сторена од страна на ---- кон ----.

Образложение

На ден 24.2.2026 година до Комисијата за спречување и заштита од дискриминација беше доставена претставка од страна на ----, против ----, за заштита од дискриминација врз основа на лично својство, образование и пол во областа на работата и работните односи.

Подносителката во својата претставка најпрво истакнува дека согласно член 63 од Законот за ----, статусот на вработените во ---- е уреден со Законот за административни службеници, иако правата и обврските ги остваруваат како ---- согласно Законот за ----.

Токму оваа поставеност вели дека доведува до дуализам на статусот на ---- во ---- за разлика од останатите вработени во јавниот сектор. Понатаму наведува дека ---- во изминативе години, согласно член 5 од Правилникот за стручно оспособување и усовршување, врз основа на годишната листа со преглед на ---- кои поминале потребен период во звање и исполниле услови да можат да следат обуки за стекнување непосредно повисоко ---- звање, да утврди конкретни обуки и план за спроведување на обуките. И покрај редовното носење на Годишниот план за вработување, кој се доставува до Министерството за финансии и Министерството за јавна администрација и во кој се предвидуваат и унапредувањата согласно Законот за ----, таа смета дека ---- требало веднаш да пристапи кон усогласување на нејзиното ---- со административното звање. Ваквото решение вели дека се јавува за неопходно во случај кога некој ---- се стекнал со ---- звање ---- и сè уште има административно звање Соработник и аналогно, ---- што се стекнал со звање ----, а сè уште е Самостоен соработник согласно Законот за ----.

Во однос на нејзината ситуација, наведува дека на 13 и 14 февруари 2024 година се одржале обуки за стекнување на ---- звање ----, за што била известена. ---- на 15 февруари 2024 година ѝ издало соодветна потврда за помината обука, но не и соодветно решение за стекнатото ниво. Во меѓувреме, вели дека ---- пристапило кон селективно издавање на решенијата, односно иако истовремено ги исполниле условите, таа сè уште нема стекнато звање, за разлика од некои колеги, кои во претставката ги наведува со полно име и презиме. За еден од колегите наведува дека исто такс бил со административно звање Самостоен соработник како и нејзе, но за него била побарана согласност од Министерството за финансии, а за нејзе не. За пристапот вели дека е систематски и се повторува, што било случај и во 2019 година кога не била унапредена и покрај стекнување на ---- звање Советник, кога била и една од најдобро рангираните на листата, а биле унапредени други колеги од истиот круг на полагање за ---- звање Советник.

Од причина што во претставката не беше наведена, ниту образложена дискриминаторската основа врз која подносителката го темели своето тврдење за сторена дискриминација, Комисијата на ден 6.3.2026 година испрати Барање за доуредување на претставката до подносителката, со кое побара да ја доуреди истата во насока што ќе наведе и соодветно ќе образложи врз која дискриминаторска основа, односно поради која нејзина лична карактеристика, смета дека е третирана понеповолно од наведените лице во претставката.

На ден 12.3.2026 година, подносителката достави Дополнување на претставката, заведено во Комисијата под бр. 08-249/3, со кое го истакна следното:

Во нејзиниот конкретен случај, со нееднаквото постапување на ----- и спречувањето да ги оствари нејзините права на еднаква основа како и другите, таа вели дека е доведено во прашање нејзиното достоинство, односно третирана е како помалку вредна од другите колеги. Како основ на ваквиот третман ги наведува нејзиниот личен статус и образование, а во однос на еден колега смета дека постои и директна дискриминација врз основа на пол, бидејќи и двајцата биле на исто административно ниво и поминале исти обуки за стекнување ----- звање -----, но само него го унапредиле.

Оттука, согласно член 24 став 7 од Законот за спречување и заштита од дискриминација, Комисијата на ден 16.3.2026 година достави Известување до ----- за произнесување по наводите од претставката, од каде е доставено Произнесување бр. ----- од 6.5.2026 година.

Во својот одговор тие информираат дека подносителката на претставката е вработена во -----, на работното место Советник за ----- во Одделението за -----, Сектор за ----- на 1.10.2010 година. На 19.5.2011 година го положува ----- испит и се стекнува со ----- звање. На 18.10.2011 година се стекнува со ----- звање -----, по поминато соодветно време во ----- звање и успешно поминати обуки согласно Законот за ----- На 14.1.2013 година се стекнува со ----- звање прв секретар, по што на 28.6.2013 година стекнува административно звање самостоен соработник согласно член 63-е став 4 од Законот за ----- На 19.8.2019 година се стекнала со ----- звање советник, по успешно завршени обуки и положен советнички испит. Во февруари 2024 година успешно ги завршила обуките за стекнување ----- звање -----.

Од особено значење го истакнуваат фактот што вработените во ----- покрај -----, паралелно имаат и административни звања, кои се во релација со -----, па оттука усогласувањето и добивањето на ----- повлекува и соодветно административно звање. Но, во овој контекст тие се повикуваат на член 19 ставови 1 и 2 од Законот за извршување на буџетот за 2026 година и наведуваат дека ----- секоја година донесува Годишен план за вработување согласно Законот за вработените во јавниот сектор, со кој покрај определен број на работни места за вработување, се предвидува и определен број на унапредувања, а по добиена согласност од страна на Министерството за финансии, Министерството за односи со заедниците и Министерството за јавна администрација.

Дополнително, тие сметаат дека не може да станува збор за дискриминација и со оглед на тоа што подносителката била избрана и упатена на -----, односно во ----- на Република Северна Македонија, и тоа во периодот од 1.9.2015 до 31.12.2016 година во ----- и од 1.9.2021 до 31.12.2023 година во ----- Дополнително на ова, била упатена на работа во ----- без спроведување на постапка за интересен конкурс, односно била упатена на испомош во ----- од 15.1.2020 до 15.7.2020 година и во ----- од 1.9.2025 до 10.12.2025 година. Оттука, сметаат дека подносителката во никој случај не била ставена во подредена состојба, туку напротив била во поповолна позиција во однос на други колеги кои го немаат нејзиното богато искуство на два мандата и две упатувања на испомош во -----, а биле пријавени на истите интерни конкурси за упатување на -----.

Подносителката на ден 3.6.2026 година до Комисијата за спречување и заштита од дискриминација достави Одлука од Комисијата на Агенцијата за администрација за одлучување по жалби и приговори во втор степен, со која била уважена нејзината жалба изјавена против Решение за распоредување и плата бр. ----- од 30.3.2026 година, донесено од -----, решението било поништено и предметот вратен на првостепениот орган на повторно разгледување и одлучување.

Оттука, заради целосно утврдување на фактичката состојба, Комисијата за спречување и заштита од дискриминација испрати Барање за доставување дополнителни информации до -----, со кое побара информација дали откако подносителката успешно ги завршила обуките за стекнување ----- звање ----- во февруари 2024 година, ѝ било издадено решение за -----, а доколку одговорот е негативен, и објаснување во однос на причините за истото.

Од страна на ----- беше доставено Дополнително произнесување бр. ----- од 24.6.2026 година.

Во одговорот тие повторно укажуваат дека во февруари 2024 година подносителката успешно ги завршила обуките за стекнување ----- звање -----, за што добила Потврда, а решение не ѝ било издадено и не можело да ѝ се издаде, бидејќи ----- звање ----- повлекува повисоко административно звање, во случајот началник на одделение, односно административно звање од категоријата Б, согласно член 63-ѓ од Законот за ----- . Појаснуваат дека таа е самостоен соработник, административно звање од категорија В3, за кое работно место е потребно да има стекнато ----- звање ----- или советник, а таа има ----- звање советник, што значи дека распоредувањето е согласно Законот за ----- . Доколку се стекне со решение со ----- звање ----- советник по сила на закон би требало да се стекне и со повисоко административно звање, кое само по себе предизвикува финансиски импликации, за што е потребна дополнителна согласност од Министерството за финансии. Напоменуваат дека согласно Законот за извршување на буџетот за 2026 година, тоа можат да го направат само под услов ако за тоа се обезбедени финансиски средства во Буџетот на Република Северна Македонија, односно во финансиските планови за тековната фискална година.

Од значење го сметаат и фактот во 2024 година, непосредно по добивањето на потврдата на подносителката за стекнување со ----- звање -----, биле распишани редовни парламентарни избори, што значело и значително намалување на можностите за барања за вработувања и унапредувања. ----- во изминатиот период во повеќе наврати доставувало барања до министерството за финансии за согласности за унапредувања на -----, но тие во најголем број биле одбивани. На 15.5.2026 година, тие поднеле барање до Министерството за финансии за унапредување на подносителката, од каде на 11.6.2026 година бил доставен одговор дека „не се обезбедени финансиски средства“, поради што не можат да донесат решение за стекнување на подносителката со ----- звање -----.

Во оваа насока, според **член 5 од Законот за спречување и заштита од дискриминација**, забранета е секоја дискриминација врз основа на раса, боја на кожа, потекло национална или етничка припадност, пол, род, сексуална ориентација, родов идентитет, припадност на маргинализирана група, јазик, државјанство, социјално потекло, **образование**, религија или верско уверување, политичко уверување, друго уверување, попреченост, возраст, семејна или брачна состојба, имотен статус, здравствена состојба, лично својство и општествен статус или која било друга основа.

Според **член 6 од Законот за спречување и заштита од дискриминација**, дискриминација е секое разликување, исклучување, ограничување или давање првенство што се заснова на дискриминаторска основа, со сторување или несторување, што имаат за цел или резултат спречување, ограничување, признавање, уживање или остварување на правата и слободите на одредено лице или група на еднаква основа со други.

Согласно член 11 од Законот за спречување и заштита од дискриминација **виктимизација** претставува трпење на штетни последици од страна на лице поради преземање дејства за заштита од дискриминација, односно пријавило дискриминација, почнало постапка за заштита од дискриминација, сведочело во текот на постапката или на друг начин учествувало во постапка за заштита од дискриминација.

Имајќи го во предвид наведеното Комисијата за спречување и заштита од дискриминација оцени дека ----- нееднакво постапил кон ----- со тоа што од февруари 2024 год откако истата успешно ги завршила обуките за стекнување ----- звање -----**како најдобро рангирана на листата** единствено таа не добила решение за соодветно звање.

----- во своето дополнително произнесување наведува дека во периодот од 2024 до последното произнесување имаат направено обиди за добивање на согласност од Министерството за финансии за вработување и за унапредување но дека истите во НАЈГОЛЕМ број биле одбиени поради необезбедени финансиски средства. Како причина ги наведуваат редовните парламентарни избори во 20204 год. Дополнително наведуваат дека на 15.5.2026 година (по поднесена претставка до КСЗД), поднеле барање до Министерството за финансии за унапредување на подносителката но тоа експресно било одбиено со одговор од 11.6.2026 год.

Подносителката наведува дека во периодот февруари 20204 год. до мај 20206 год. во ----- биле унапредени повеќе лица кои се наведени во претставката од кои ----- споредбено имала подобри (најдобро рангирана) постигнати резултати во обуките за стекнување ----- звање -----.

Оттука Комисијата постапувајќи по сите овие наводи и произнесувања оцени дека има повреда на горе цитираните членови 5 и 6 од ЗСЗД односно дека е извршена дискриминација врз основ на образование во областа работа и работни односи.

Дополнително Комисијата, при проценка на сите факти и докази во постапката, посебно ја ценеше временската и фактичката поврзаност помеѓу преземеното дејство на подносителката за заштита од дискриминација и последователното постапување на ----- кон неа.

Имено, подносителката на 24.2.2026 година поднела претставка до Комисијата за заштита од дискриминација, а по нејзиното доуредување, Комисијата на 16.3.2026 година официјално го известила ----- за поведувањето на постапката и побарала произнесување по наводите од претставката. Оттука, од тој момент ----- несомнено било запознаено дека подносителката поднела претставка за заштита од дискриминација.

Само четиринаесет дена по известувањето на -----, на 30.3.2026 година, ----- донел Решение за распоредување и плата бр. -----, кое подносителката го оспорила пред Агенцијата за администрација. Комисијата на Агенцијата за администрација ја уважила нејзината жалба, го поништила наведеното решение и го вратила предметот на првостепениот орган на повторно разгледување и одлучување.

Комисијата го ценеше и одговорот од ----- и оцени дека истото не понуди доволно и конкретно објективно образложение за причините поради кои токму по неговото известување за поведувањето на постапката пред Комисијата било донесено Решението за распоредување и плата од 30.3.2026 година, ниту достави докази од кои би можело да се утврди дека донесувањето на ова решение било резултат на претходно утврдени и објективни причини, и дека не се резултат на постапката поведена пред КСЗД.

Согласно член 11 од Законот за спречување и заштита од дискриминација, за постоење **виктимизација** не е неопходно претходно да биде утврдена дискриминација по основите наведени во првичната претставка. Од суштинско значење е лицето да презело дејство за заштита од дискриминација и поради тоа да претрпело штетни последици. Во конкретниот

случај, неспорно е дека подносителката поднела претставка до Комисијата и дека ----- било известно за постапката пред донесувањето на спорното решение.

При ваква хронологија на настаните, Комисијата оцени дека подносителката изнела факти од кои може да се претпостави дека неповолното постапување на ----- било поврзано со нејзиното преземање дејства за заштита од дискриминација. Особено се има предвид краткиот временски период од известувањето на ----- за постапката до донесувањето на решението, природата на самото решение кое се однесува на нејзиниот работно-правен статус и фактот дека истото подоцна било поништено од надлежниот второстепен орган.

Оттука, Комисијата утврди дека постапувањето на ----- ги содржи елементите на **виктимизација од член 11 од Законот за спречување и заштита од дискриминација**, поради што одлучи како во диспозитивот.

Оттука, согласно член 27 став 2 од Законот за спречување и заштита од дискриминација, а со цел отстранување на повредите на правото, Комисијата за спречување и заштита од дискриминација ја донесе следната:

ПРЕПОРАКА

1. Се препорачува на -----, да ги земе во предвид образовните постигнувања на подносителката и резултати од обуката за стекнување на ----- звање ----- каде била најдобро рангирана и во рок од 90 дена да побара унапредување од ----- и можност за стекнување со ----- звање -----.
2. Се препорачува на -----, во рок од 90 дена од денот на приемот на ова мислење и препорака, да ја отстрани утврдената повреда на правото, на начин што во повторната постапка ќе донесе ново решение за работно-правниот статус на -----, во согласност со закон и врз основа на објективни и недискриминаторски критериуми
3. Доколку ----- не постапи согласно оваа препорака во дадениот рок, Комисијата за спречување и заштита од дискриминација, согласно своите надлежности од член 27 став 4 од Законот за спречување и заштита од дискриминација, ќе поднесе барање за покренување на прекршочна постапка пред надлежен суд за прекршоци.

Комисија за спречување и заштита од
дискриминација
Претседател
Душан Томшиќ

Доставено до:

- -----